

1987, 101-107, 218 etc.) contra els qui volen posar en dubte l'origen pre-llatí de gran part de la toponímia gallega, negant que hi hagi gaire celtisme, que per cert hi abunda; però s'excedeix de vegades atribuint al cèltic noms certament antics però que si fossin cèltics haurien perdut la *p* indoeuropea (pel que fa a la lenició que vol ficar en la qüestió, manca de tota base, puix que és justament un fenomen consistent en la debilitació de les consonants i ell li atribuiria encara més que reforç la virtut de conservar el que ja havia caigut). Que *BARRA* sigui cèltic no és segur però és sostenible; que *parra* i *pàrrec* s'hi relacionin és versemblant, però en tot cas llur *p* demostra que passen a través del germànic; el gall. *parga* és probable que vagi amb *pàrrec*, com a forma femenina transmesa per la llengua dels sueus o dels gots que tan fondes arrels prengueren en aquella terra; el tipus *pilheiro* (pp. 109-111), és d'origen llatí, naturalment.

PART. No és el mateix *migpartir* 'fes, asclat, estavel·lat, partit en dos' que *migpartit* que significaria 'quasi partit, una mica estavel·lat': «el pas de la llunyana tempestat / --- s'astoren els ramats, el pastor crida / i algun avet cau *migpartit* pel llamp», Maragall, *A Muntanya*, 1897, que en les *O.C.* 1960, I, 95, el bàrbar corrector ha imprès *mig partit*.

PAS. Ja deia (vi, 320b24) que *compàs* figura en Llull; concretant-ho: «centre de cercle fet *ab compàs*» *Li. de Sta. Maria*, 97; «los mariners --- han instrument, carta e *compàs*, agulla e tremuntana» *A.Sci.* III, 253.

PATAC. Força abans que en la primera data (Labèrnia 1840), ja en el B. de Maldà: fredament espera el B. de Maldà que els pobres criats que duu primparats al cim d'un escarri cotxe senyorial, per camins ben poc carrossables, no es trencaran el coll, després d'haver-se confortat a l'hostal, amb una brutal caiguda: «En Pau lacaia --- no donàs algun *patac* --- ab los repetits tragos i cigarros --- per aquelles carreteres» 1794, *Calaix de Sastre* II, 201; es nota aquí que a diferència d'avui, en què *patac* —a diferència de *patacada*— ens sona molt més gironès que català central, no manca en la ploma rigorosament barcelonina del Baró.

PATUM. Un any després de la primera data, de Coromines, també Maragall: «tinc por d'arribar a ser una gran *patum*; Déu i vostè m'ajudin a defensar-me de tan gran baixesa» carta a Pijoan, 1903, *O.C. Per.* 1017a3f.

PEÇA. (vi, 357-358) *Pessó* 'munt d'herba etc.'. Per al problema etimològic no vaig pensar en la possibilitat que vingui del derivat de ll. vg. de PEDEM - PED(I)CIONE / PEDICIOLI, d'on vénen *peçó*, cast. *pezón*, moss. *počón* 'capoll de fruita', 'mugró' (ací vi, 506b5-33), semàntica prou rebuscada, però no absurda.

Per a la qüestió (que plantejo a vi, 358b45) de si el mot tenia ç africada antiga o *ss* en l'article *Pessonada*

de l'*OnCat.* documento la grafia *Peçonada*, *Pezonada* en documents de 1056 i 1214 (importants, perquè l'africada no es conфонia llavors encara en el Pallars), les més antigues del nom fora d'una de 954 que se'ns dona amb *ss*: contradictòria si fos de l'original. I també la *θ* del NL alt-aragonès *Pezons*, nom d'una punta alta a Javierre del Obispo.

PEDAÇ. *Apedaçar* que no vaig assenyalar sinó des del *Decam.*, ja en Llull: «Un frare, qui estava en aquel monestir, vestit d'àbit *apedassat* --- *A. de Filos. d'Amor* 202.

PEDAGOG. Recomano que s'adoptin els neologismes +*paidolàlia* i +*paidolàlic*, necessaris en lingüística per distingir i qualificar les coses i creacions de llenguatge infantil, com *bè, teta, dida*, angl. *dad*, it. *babbo*, gr. *πάππος*, *mama*, it. i gc. *no(n)na* etc., comprenent-hi no sols el parlar imperfecte i aviciat de les criatures, sinó el dels adults que els imiten manyagament. *Paidolàlia*, del gr. *παῖς, παιδός* 'nen' + *λαλεῖν* 'garlar' designa bé aquesta manera de parlar. Mots com el fr. *tante*, cat. *conco* vénen de modificacions paidolàliques dels ll. AMITA i AVUNCULUS respectivament (més en el *PVArenGc*, s. v. *oncle, nene, DECat. TAT-*, etc.)

PÈLAG. Del deriv. *empelagar* no donava (vi, 394a20) més que una cita de l'època més antiga, en Desclot (on és només variant, si bé la bona); també en el *Libre lul·lià de Contempl.* «la mi nau --- tant és mal amarjada que --- se *empelega* en la mar, per tal que peresca» (III, 93).

PENDRE. *Apendre* que només citava des d'Eiximenis, ja es troba en Llull: «Los escolans no volien *apendre*» *Merav.* II, 43; «*apendre* la divinal Escritura» *Blanq.* ed. 1906, 115. També *empendre*, que ja assenyala en *Cost. Tort.*, *VidesR.* i *Cons. de Mar*, figura en *A. Sci.* II, 367. *Empresonar*, des del *DTO.* però també: «sàpies que tu *empresones* ton cors en la càrrec infernal» *Do.Pu.* 59.

PENJAR. *Dependre*, molt abans que en Lacav., és de Llull: «la dessemblança de porc e de l'au *depèn* majorment per diferència» *Proverbis de Ramon* 164 i de nou 173; en l'adj.-part. i l'abstracte en forma cultista: «se convenen en si matexes, *dependent* la una de l'altra» *Li. de Demotr.* 408; «Déus ha donat a hom franch arbitre, aquell ha *dependença* major a la volentat que al enteniment» *Merav.* III, 98; en la var. més sàvia *dependència* en troba Colom altres dos exs. De *suspendre*, que no vaig poder assenyalar sinó des del *DTO.*, ja el tenim assegurat per les síl·labes del vers de Llull: «per créixer devoció / --- / *sospena* 'nsús sa raó» *Rims* (ed. 1938) II, 198.

PESTANYA. La redacció definitiva, i l'acoblament de dades obtingudes per al meu *PVAranGc* ha aportat addicions gascones de cabdal importància, que am-